



Justis- og politidepartementet
Lovavdelingen
Postboks 8005 Dep
0030 OSLO

JUSTISDEPARTEMENTET	
29 OKT 2009	
SAKSNR.:	200904400
AVD/KONT/BEH:	LOV/ESI/LLF
DOK.NR. 13	ARKIVKODE: Kongens gt. 6 Pb. 8131 Dep. NO-0033 Oslo

Tel.: +47-21 09 00 00
Fax: +47-21 09 49 73

Internet: www.ssb.no
E-post/E-mail: ssb@ssb.no

Bankkonto/Bank account
7694 05 02663

Oslo, 26.10.2009
Deres ref.: 200904400 ES HAJ/mk, Vår ref.: 09/1758
Saksbehandler: Thorleiv Valen
Stab i avdeling for plan og økonomi

Høring - etterkontroll av personopplysningsloven

Statistisk sentralbyrå (SSB) har gjennomgått høringsnotatet med vedlegg. Vi finner mange av endringene hensiktsmessige og presiserende i forhold til dagens lovtekst.

SSBs oppgaver og ansvar er å produsere data, statistikk og analyser og på den måten gi bidrag til det kunnskapsgrunnlaget som forvaltningen og samfunnet ellers trenger (jf statistikkloven § 3-1). SSB kommenterer høringsnotatet primært i forhold til SSBs behandling av personopplysninger ved utførelsen av vår rolle som offisiell statistikkprodusent.

Nedenfor følger våre merknader til høringsnotatet.

Enkelperson

SSB er enig i at begrepet "fysisk person" er mer dekkende enn nåværende begrep "enkelperson". I lovforslaget fra utrederne benyttes kombinasjonen "fysisk enkelperson", noe som synes unødvendig.

Opplysninger og vurderinger

Vi mener begrepet "opplysninger og vurderinger" i § 2 nr 1 fungerer godt og ikke trenger endres. Dersom man skal endre til "informasjon", kan det med vanlig forståelse oppfattes som fakta og derved ekskludere andre typer informasjon som vurdering mv. Dersom begrepet skal endres, synes den danske formulering "all slags informasjon om ..." som mest hensiktsmessig og dekkende.

Kravet om identifikasjon

Hvorvidt det er tale om personopplysning avhenger av om opplysning kan knyttes til identifiserbar fysisk person. Ved utlån av data fra SSB til eksterne brukere opererer vi ofte i grenselandet mellom identifiserbar og anonym. Det er utfordrende og ressurskrevende å vurdere hvorvidt en datasamling er [tilstrekkelig] anonym og derigjennom om utleveringen også er regulert av personopplysningslovens regler. Vi søker støtte i direktivets definisjon og konkluderer ofte med at datasettet ikke er anonymt og derfor omfattet av personopplysningslovens regler. Vi er av den oppfatning at dette bør forsøkes regulert nærmere i loven og at forståelsen av begrepet kommenteres i forarbeidene.

Personregister

SSB er enig med departementet i at det ikke er behov for utvidelse av begrepet personregister da dette kun har betydning som avgrensingskriterium når personopplysninger behandles manuelt.

Behandlingsansvarlig

SSB erfarer ved utlån av data til forskning at forskningsprosjekter stadig oftere gjennomføres av personer tilknyttet flere enheter/institusjoner, ofte benevnt som multisenterstudie. I praksis viser det seg at det kan være vanskelig å avgjøre hvem av aktørene som er behandlingsansvarlig, selv om loven er tilstrekkelig klar slik at én av instansene utpekes. Når én av instansene er utpekt, får denne i rollen som behandlingsansvarlig ansvar for opplysninger som behandles av personer og enheter den behandlingsansvarlige ikke har instruksjonsmyndighet over, og hvor denne ikke har konfigurasjonskontroll på utstyret som benyttes. Det antas at dette skal løses ved at enten alle enhetene hver seg er behandlingsansvarlig for egen behandling av personopplysninger, alternativt at det benyttes databehandleravtale mellom behandlingsansvarlig og de øvrige deltakerne. Sistnevnte er ofte ikke hensiktsmessig å benytte ved forskningsprosjekt, da den enkelte forsker/institusjon ikke kan instrueres av en annen slik forutsetningen er ved bruk av databehandleravtale.

Personopplysningsloven § 3 annet ledd

Det foreslås presisering i avgrensning av virkeområdet for private behandlinger, og forslag til ny formulering er "loven gjelder ikke behandling av personopplysninger som den enkelte foretar (...)". Her, som i § 1, benyttes begrepet "den enkelte". Dette er ikke nærmere definert, og vi stiller spørsmål om det er mer hensiktsmessig å benytte begrepet "fysisk person" i stedet for "den enkelte".

Videre foreslås det unntak fra unntaket når det gjelder publisering på Internett. Med tanke på at loven henvender seg til allmennheten og at denne bestemmelsen gjelder privatpersoner, kan det vurderes om formuleringen "Dette gjelder likevel ikke (...)" er hensiktsmessig og tilstrekkelig tydelig. Vi foreslår at unntaket fra unntaket tydeliggjøres ved at dette skrives "loven gjelder likevel for behandling som (...)".

Krav til rettslig grunnlag for behandling av personopplysninger (§§ 8-11)

SSB deler oppfatningen om at regelverket i §§ 8-11 kan være vanskelig tilgjengelig, og at en justering er hensiktsmessig. Selv om det anses ønskelig å beholde samme struktur som direktivet, framstår det radikale lovforslaget hvor §§ 8 og 9 er slått sammen som mest tilgjengelig. Vi anser det også som en fordel at det ikke er forskjell i det rettslige grunnlag for behandling av sensitiv og ikke-sensitiv personopplysning. Dersom man velger å beholde direktivets struktur, er vi enig med departementet om at grunnkravene i § 11 flyttes foran vilkårene i §§ 8 og 9.

Mindreåriges personvern

SSB støtter forslaget om å oppstille særskilte regler for mindreåriges rettigheter. SSB erfarer at det er ulike syn på hvilke aldersgrenser som gjelder – særlig i forhold til samtykkekompetanse - og en presisering som foreslått anses hensiktsmessig. Utkast til ny bestemmelse regulerer opplysning om barn under 18 år, men i litra a til c omtales bare barn i alderen 7-18 år. Dette medfører at bestemmelsen isolert sett kan gi inntrykk av at det ikke er anledning til å behandle opplysninger om barn under 7 år. Vi foreslår at teksten i litra a justeres slik at den omfatter alle barn under 12 år, samtidig som man beholder involvering fra fylte 7 år. "For barn *under* 12 år kan barnets foreldre opptre alene. *For barn i alderen 7-12 år bør* foreldrene om mulig først spørre barnet om hva det mener om vedkommende personvernspørsmål."

Personvernombud

SSB har hatt personvernombud fra ordningen ble innført, og har gode erfaringer. Vi mener det ikke er behov for lovbestemte fordeler ved bruk av ordningen.

Vi mener det er en fordel at ombudet er ansatt ved enheten og kjenner virksomheten. På den annen side erfarer vi at den service personvernombudet for forskning (NSD) yter forskningsenhetene, er meget god i forhold til veiledning i regelverk knyttet til forskningsprosjekter. Regelverket knyttet til forskning er etter hvert omfattende og komplisert, og vi mener en sentral aktør som NSD med tilstrekkelige ressurser håndterer dette bedre enn om alle forskningsenhetene skulle hatt interne ombud. Hvorvidt NSD som eksternt ombud fanger opp andre sider ved forskningsenhetene ut over vurdering av tilsendte forskningsprosjekter, er imidlertid usikkert.

SSB mener begrepet personvernombud fungerer godt, og anser det ikke hensiktsmessig å endre dette. Det anføres at begrepet først og fremst benyttes på funksjoner oppnett av det offentlige, og at det ikke er

naturlig å benytte ombudsbegrepet på denne ordningen. Vi minner om at begrepet også benyttes for verneombud som er internt ansatt i virksomhetene, og selv om dette er en lovpålagt funksjon har den mange likhetstrekk med personvernombudets funksjon. Begrepet personopplysningsrådgiver gir ikke samme legitimitet.

Dersom personvernombudsordningen og ombudets oppgaver omtales i loven, vil det gi tilstrekkelig legitimitet og vil fremme utbredelsen av ordningen.

Bruk av fødselsnummer

SSB er avhengig av å kunne koble sammen opplysninger for utarbeidelse av offisiell statistikk. Bruk av fødselsnummeret er særlig viktig for SSB som skal kople opplysninger fra ulike eksterne kilder, både offentlige og private. SSB er derfor avhengig av at private virksomheter fortsatt kan bruke fødselsnummer ved kommunikasjon/ innrapportering til SSB og andre offentlige forvaltningsorganer og tjenesteytere. Et oppstilt krav til den enkelte behandlingsansvarlige om å gjennomføre risikovurdering før behandling av fødselsnummer er positivt, men må ikke komme i konflikt med offentlige myndigheters behov for bruk av fødselsnummer ved kommunikasjon/ innrapportering av opplysninger fra private virksomheter.

Datatilsynets kompetanse etter statistikkloven § 2-5

Etter statistikkloven § 2-5 er Datatilsynet gitt kompetanse til å bestemme at SSB kan utlevere næringslivsopplysninger og statistiske opplysninger om juridiske personer til forskning og offentlig planlegging. Saken ble vurdert av Justisdepartementets lovavdeling i brev 23.10.2002 ref 02/6994, og konkluderte med at Datatilsynet fortsatt hadde nevnte kompetanse selv om personopplysningslovens saklige virkeområde er avgrenset til opplysninger om fysiske personer. Det ble samtidig uttalt at det ville være naturlig å vurdere forholdet til statistikkloven § 2-5 ved neste gjennomgang av personopplysningsloven.

Datatilsynet har gitt SSB en generell godkjenning til utlån av næringslivsopplysninger, sist i brev 16.3.2006. SSB oppfatter situasjonen slik at ordningen fungerer hensiktsmessig, og at verken Datatilsynet eller SSB ser behov for å foreta endring av forholdet til statistikkloven § 2-5.

Med hilsen



Øystein Olsen
administrerende direktør